

ARCHITECTEN REGISTER

JAARVERSLAG 2017

BUREAU ARCHITECTENREGISTER

Bureau Architectenregister

Postbus 85506
2508 CE DEN HAAG
tel. 070-3467020

www.architectenregister.nl
e-mail: info@architectenregister.nl

Bureau Architectenregister is, op grond van de op 1 januari 2011 in werking getreden gewijzigde Wet op de architectentitel, ingesteld als opvolger van de Stichting Bureau Architectenregister. Bureau Architectenregister bezit rechtspersoonlijkheid en is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) waarop de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen van toepassing is.

Op grond van de Wet op de architectentitel vervult Bureau Architectenregister de volgende taken:

- beheren van het architectenregister: het verrichten van inschrijvingen en van doorhalingen van inschrijvingen in het in de Wet op de architectentitel in het leven geroepen architectenregister;
- fungeren als bevoegde autoriteit in de zin van de Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties;
- erkennen van in het buitenland behaalde diploma's op het gebied van architectuur, stedenbouw, tuin- en landschapsarchitectuur of interieurarchitectuur met het oog op inschrijving in het architectenregister;
- vaststellen van regels met betrekking tot de examens voor architecten, stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten en het organiseren van die examens;
- vaststellen van nadere eisen waaraan een ingeschrevene moet voldoen die ook een onder een andere titel ingeschreven wil worden in het architectenregister en het nemen van beslissingen op verzoeken om inschrijving onder een andere titel;
- vaststellen van regels met betrekking tot de tweejarige beroepservaringperiode en het (doen) uitvoeren van die regels;
- aan elke verzoeker doen van (schriftelijke) opgave of een persoon in het architectenregister staat ingeschreven en onder welke titel;
- verstrekken van informatie over de wettelijke voorschriften met betrekking tot de beroeps uitoefening van architect, stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect in Nederland en over de inschrijving in het architectenregister en de wettelijke gevolgen daarvan.

Daarnaast heeft Bureau Architectenregister op grond van de Wet op de architectentitel de volgende bevoegdheden:

- op verzoek verlenen van een certificaat aan een persoon die werkzaam is op het gebied van de architectuur, stedenbouw, tuin- en landschapsarchitectuur of interieurarchitectuur en die zich door de kwaliteit van zijn prestaties op het betreffende vakgebied naar het oordeel van Bureau Architectenregister in het bijzonder heeft onderscheiden;
- op verzoek besluiten dat het getuigschrift van een Academie van Bouwkunst vrijstelling oplevert van het doorlopen van de tweejarige beroepservaringperiode of dat een afgestudeerde een met de tweejarige beroepservaringperiode vergelijkbare beroepservaring heeft opgedaan;
- optreden tegen het onrechtmatig gebruik van de architectentitel onder meer door middel van het instellen van gerechtelijke procedures;
- vaststellen van kwalitatieve beleidsregels ter zake van passende bij- en nascholing voor architecten, stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten.

Bureau Architectenregister draagt alle kosten die uit de uitvoering van de wettelijke taken voortvloeien, met uitzondering van het fungeren als bevoegde autoriteit in de zin van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties en het verrichten van de in de Wet op de architectentitel aan Bureau Architectenregister opgedragen regelgevende taken.

Bureau Architectenregister legt verantwoording af aan de voor de Wet op de architectentitel eerstverantwoordelijke minister, aan wie het Jaarverslag en de Jaarrekening ter goedkeuring worden voorgelegd. De tarieven voor vergoedingen die moeten worden betaald voor door Bureau Architectenregister te verlenen diensten dienen eveneens door die Minister te worden goedgekeurd.

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
Actuele ontwikkelingen in het verslagjaar	7
Beroepservaringperiode	7
Onderzoek	8
Communicatie	9
Titelbescherming	9
Interieurarchitecten	9
Contacten met de beroepsorganisaties	11
Organisatie(veranderingen)	11
Contacten met de toezichthouder	12
Registratie, trends en ontwikkelingen	13
In- en uitschrijvingen	13
Inschrijvingen	13
Uitschrijvingen	13
Instroom 2017 nader beschouwd	13
Ingeschrevenen in het architectenregister	14
Examens	15
Inschrijving onder andere titel	16
Certificaat bijzondere kwaliteit prestaties	16
Erkenning buitenlandse diploma's	16
Diploma's behaald in een andere EU-lidstaat	17
Diploma's behaald buiten de EU	17
Titelbescherming	18
Europese aangelegenheden	19
Samenwerken met bevoegde autoriteiten van andere lidstaten	19
Verstrekken van attesten, verklaringen en andere documenten	19
IMI en de automatische erkenning EU architectuurdiplooma's	19
Architects' Council of Europe	19
European Council for Interior Architects	19
Organisatie en financiën	20
Bestuur	20
Samenstelling	20
Werkzaamheden	20
Positie, omgeving en missie	20
Bedrijfsvoering	20

Personeel	20
Klachten, bezwaarschriften en procedures	21
Wob-verzoeken	21
Financiën	21
WNT-verantwoording	21

Voorwoord

Dit is het laatste jaarverslag dat het huidige bestuur van Bureau Architectenregister u aanbiedt. In 2019 zal een nieuw bestuur zijn benoemd door de minister. We kijken terug op een druk en productief jaar, waarin veel (bijna) is afgerond.

Een kleine greep: de evaluatie van de beroepservaring is positief uitgevallen. Bureau Berenschot heeft vastgesteld, dat de regelingen en de medewerking van de beroepsgroep voldoen aan de in de wet gestelde doelen. We waren blij met het behoud van de titelbescherming voor interieurarchitecten, waar veel overleg, een onderzoek van de UvA en een positief advies van het College van Rijksadviseurs aan vooraf ging. In 2017 is de bestuurlijke inbedding van BA overgegaan van het ministerie van BZK naar OCW.

De organisatieontwikkeling, die in 2016 was ingezet, heeft in 2017 geleid tot het uitbesteden en efficiënter maken van de financiële administratie. Fouten in de database zijn opgespoord en de oude adressen uit de overgenomen ledenlijsten van de beroepsorganisaties zijn geactualiseerd. Van papieren rekeningen zijn we overgegaan op elektronisch factureren en automatische incasso. Dit heeft geleid tot besparingen, waarmee stijgende kosten konden worden opgevangen. Ondanks het verwachte -licht teruglopend- aantal inschrijvingen is het Architectenregister financieel gezond. In 2018 bestaat Bureau Architectenregister 30 jaar. In een speciale uitgave zijn begin 2018 een aantal zaken met elkaar gecombineerd in een bulletin, waar veel positieve reacties op zijn gekomen. Dank daarvoor.

Actuele ontwikkelingen in het verslagjaar

Beroepservaringperiode

Kandidaten

In 2017 volgden 120 kandidaten het geïntegreerde programma voor de beroepservaring periode (PEP) en waren er 74 gesprekken geweest met de Commissie Beroepservaring van de zelfstandige route. Eind 2016 waren dit er nog respectievelijk 81 en 34. Na een voorzichtige begin in 2015 overtreffen de aantallen de eerdere prognoses voor de verplichte beroepservaring, met name voor de discipline architectuur. Nu er geen discussie meer is over de voortzetting van de titel voor interieurarchitectuur, trekt het aantal deelnemers vanuit deze discipline aan. Een punt van aandacht is het aantal kandidaten voor de disciplines stedenbouw en tuin- en landschapsarchitectuur, dat duidelijk achterblijft. Hoewel het overgrote deel van de kandidaten de beroepservaring in de architectuur doorloopt, hadden twee tuin- en landschapsarchitectuurkandidaten hun startgesprek en voor interieurarchitectuur waren er drie startgesprekken en ook een eindgesprek. Voor de discipline stedenbouw hebben zich drie kandidaten aangemeld en heeft er één in 2017 een startgesprek gehad.

Voorlichting

Klankbordgroep Studenten

In de in 2014 ingestelde klankbordgroep van studenten van alle betrokken universiteiten en BA is ook in 2017 constructief samengewerkt om studenten op maat te informeren. De klankbordgroep, die in 2017 twee keer bijeen kwam, wijzigde halverwege het jaar van samenstelling, vanwege het af- en aantreden van studenten in hun respectievelijke besturen. In nauwe samenwerking met de klankbordgroep zijn een drietal voorlichtingsdagen over de beroepservaring georganiseerd voor studenten van de Technische Universiteit Eindhoven, Technische Universiteit Delft en de Landbouw Universiteit Wageningen. Daarenboven was Bureau Architectenregister samen met de BNA op de bedrijvendagen van de Universiteiten aanwezig

Duidelijk is geworden dat periodieke klankbordbijeenkomsten ook in de toekomst belangrijk blijven om nieuwe generaties studenten te informeren en eventuele knelpunten snel te signaleren. Op verzoek van de Klankbordgroep is er nu al een aantal jaren een Facebook-pagina over de beroepservaringperiode.

Voorlichting Bureaus

Naast de jaarlijks terugkerende voorlichting aan studenten op de verschillende universiteiten en de site over de beroepservaring (www.beroepservaringperiode.nl) heeft BA in 2017 twee keer een voorlichtingsbijeenkomst met vertegenwoordigers van (grote) architectenbureaus georganiseerd.

Erkenningen

In 2017 zijn geen nieuwe aanbieders van modules voor de beroepservaringperiode erkend. In totaal zijn er nu zes organisaties die beroepservaringsmodules voor kandidaten van de zelfstandige route aanbieden.

Collectieve Arbeidsovereenkomst

In 2017 is een nieuwe CAO voor Architectenbureaus voor de periode 2017-2019 vastgesteld. Deze CAO is bindend voor alle bureaus in de branche. In de nieuwe CAO zijn afspraken gemaakt voor de deelnemers aan de beroepservaringsperiode, een stap vooruit voor aankomende architecten. Zo kan met deelnemers aan de beroepservaringperiode een jaar langer een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd worden gesloten. De deelnemers hebben meer tijd om de beroepservaringperiode af te

maken bij de dezelfde werkgever, indien de werkgever na twee jaar geen vast contract kan of wil aanbieden. Ook is er in de nieuwe CAO een aparte schaal opgenomen voor deelnemers aan de beroepservaring. Daar staat tegenover dat de werkgever bijdraagt aan de kosten van de deelnemer.

Evaluatie

Eind 2017 is een evaluatie van de eerste bevindingen met de beroepservaringsperiode (BEP) afgerond. In opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf onderzocht organisatieadviesbureau Berenschot het functioneren van de BEP in de praktijk. Met de wijziging van de WAT is vastgelegd dat voor 1 januari 2018 verslag wordt gedaan van de doeltreffendheid en effecten van de BEP in de praktijk. Centraal stond de vraag of de ingeschrevenen van de vier disciplines voldoende meewerken aan het realiseren van de BEP en of er voldoende werkplekken en mentoren zijn. Voor de evaluatie enquêteerde Berenschot deelnemers, mentoren en werkgevers. Daarnaast vonden gesprekken plaats met beroepsorganisaties, aanbieders en experts. De Rijksbouwmeester organiseerde in het kader van deze evaluatie een zogenoemde 'toogdag' met betrokkenen.

Berenschot stelt vast dat na een moeizame start in 2015 de belangstelling voor de BEP vanaf 2016 gestaag is gegroeid. Op dit moment doen meer deelnemers mee dan op basis van eerdere prognoses was verwacht. De onderzoekers benadrukken dat de evaluatie een tussenbalans is. Vanwege de korte looptijd (2015 tot medio 2017) is het nog te vroeg om definitieve conclusies te trekken. In grote lijnen zijn de bevindingen bemoedigend en het blijkt dat de BEP voldoet aan de doelstellingen. Wel plaatsen de onderzoekers enkele kritische kanttekeningen en formuleren zij concrete aanbevelingen.

Een belangrijke constatering is dat steeds meer ingeschrevenen belangstelling hebben voor een rol als mentor. Daarnaast bieden steeds meer bureaus deelnemers aan de beroepservaring een baan aan en maken zij intern een persoonlijke begeleider (mentor) vrij. Dit is een grote verandering ten opzichte van 2015 toen bureaus nog volop in de weer waren met de naweën van de economische crisis. Deelnemers laten weten tevreden te zijn over de keuzemogelijkheden en de verschillende trajecten die men kan bewandelen (geïntegreerd programma, zelfstandige route en via academies van bouwkunst). Wel geven zij aan dat verwachtingen niet altijd uitkomen en dat meer voorlichting, bijvoorbeeld over de verschillende trajecten en modules, wenselijk is.

De vraag of de beroepservaring relevant is voor een volwaardige uitoefening van het vak van architect, stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect, is over het algemeen positief beantwoord. Het merendeel van de deelnemers vinden dat het programma voldoende ruimte biedt aan persoonlijke wensen en hen klaarstoomt voor de beroepspraktijk. Het overgrote deel van de mentoren, werkgevers en beroepsorganisaties bevestigen de meerwaarde van de beroepservaring, zowel voor de deelnemers als voor de betrokken bureaus.

Berenschot beveelt een up-to-date informatievoorziening aan en een betere afstemming tussen de aanbieders van programma's. Ook het periodiek actualiseren van eindtermen, de begeleiding van buitenlandse deelnemers en de positie van de beroepservaring als onderdeel van 'een leven lang leren', verdienen aandacht. Bureau Architectenregister heeft de taak toezicht te houden op de uitvoering van deze aanbevelingen. De Rijksbouwmeester heeft aangegeven om desgewenst alle betrokkenen uit te nodigen voor een tweede 'toogdag'.

Onderzoek

Brancheonderzoek TU Delft

In opdracht van Bureau Architectenregister doet de faculteit Bouwkunde van de TU Delft onderzoek naar de praktijk van titelbescherming in een aantal andere landen, zowel binnen als buiten Europa. Ook worden enkele vergelijkbare beroepen onderzocht. Uit een in 2015 gehouden peiling onder de

ingeschrevenen, blijkt een behoefte aan dergelijke studies. Het doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de vraag welke voordelen titelbescherming heeft, voor de maatschappij en de beroepsgroep.

Het achterliggende doel is om meer kennis te vergaren hoe het hoge niveau van de dienstverlening door Nederlandse architecten, stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten gewaarborgd blijft – en welke rol de titel daarin speelt. Het gaat er concreet om hoe de toegevoegde waarde van het ontwerp zichtbaar wordt in de aanpak van maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid, waterveiligheid, gezondheid en energietransitie.

Weliswaar heeft Bureau Architectenregister kennis over de situatie in andere landen en bij andere beroepen, maar een diepgaander vergelijkende studie naar de positie en de rol van de architect in andere landen (inclusief hun registers) verhoogt de kennis en het bewustzijn. Bovendien is het zinvol om te kijken naar de rol van registers in aanpalende sectoren ('professional service firms').

In het onderzoek wordt ingegaan op het concept van 'een leven lang leren', de beroepservaring en de bij- en nascholing. Daarnaast wordt gekeken naar aansprakelijkheid en verzekeringen en worden eventuele disciplinaire maatregelen in kaart gebracht. Het onderzoek wordt gerelateerd aan de beschikbare (vak)literatuur over de beroepsuitoefening van professionele organisaties in het algemeen en ruimtelijk ontwerpers in het bijzonder. Medio 2018 wordt het onderzoek afgerond en op een symposium in de zomer van 2018 worden de onderzoeksresultaten gepresenteerd.

Communicatie

Nieuwe website

In januari 2017 is de website van en voor het architectenregister www.architectenregister.nl vernieuwd. De zoekfunctie voor opdrachtgevers en belanghebbenden is verbeterd en daarnaast kunnen de ingeschrevenen in hun inlogomgeving gepersonifieerde informatie inzien en wijzigen, zelf verklaringen van inschrijving in vier talen genereren en is er een up-to-date tool voor het bijhouden van bij- en nascholing.

Dit is een eerste stap in een reeks van werkzaamheden voor de komende jaren om de ingeschrevene beter te informeren, het register up-to-date te houden, het papierwerk te verminderen en de ingeschrevene te 'ontzorgen' bij de jaarlijkse contributieverplichting.

Titelbescherming

Interieurarchitecten

In 2015 werd bureau architectenregister geconfronteerd met een voornemen om de beschermde titel interieurarchitect af te schaffen. Dit was het gevolg van de 'werken aan groei'-brief, waarin het kabinet Rutte II aankondigde om de Europese dienstenrichtlijn voortvarend uit te gaan voeren. Hiertoe wilde het kabinet de eisen aan de circa 170 gereguleerde beroepen en activiteiten in Nederland vereenvoudigen en waar mogelijk afschaffen, met name in de bouw, de zakelijke dienstverlening en de veiligheidssector.

Dit voornemen kreeg uitwerking in het Nationaal actieplan gereguleerde beroepen. In dit plan is aangekondigd dat voor wat betreft de interieurarchitecten in 2017 zou worden bekeken in hoeverre titelbescherming nog passend is vanuit het oogpunt van publiek belang. Hierbij werd mede overwogen dat interieurarchitectuur geen universitaire mastertrack kent en dat de organisatiegraad van de beroepsgroep een punt van aandacht is.

In 2016 heeft de Universiteit van Amsterdam een onderzoek uitgevoerd naar de rol en positie van

het werkveld van de interieurarchitectuur en de vigerende wettelijke titelbescherming. Dit onderzoek is uitgevoerd op initiatief van het ministerie van OCW om invulling te geven aan het voornemen uit het Nationaal actieplan. De uitkomst van dit onderzoek is om de wettelijke titelbescherming van interieurarchitecten overeind te houden. Titelbescherming biedt voor dit werkveld een kwaliteitsgarantie die de markt transparanter maakt en zo marktwerking bevordert, ook in samenhang met het bredere veld van de ruimtelijke ontwerpdisciplines (architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur) die onder de Wet op de architectentitel vallen.

In de zomer van 2017 heeft het College van Rijksadviseurs een advies uitgebracht aan de ministeries van BZK, EZK en OCW. In dit advies wordt uitgewerkt hoe interieurarchitectuur opereert als eigenstandige discipline, wat het publieke belang is - zoals de inrichting van openbare gebouwen - en de hoge eisen die daaraan gesteld worden. Intrekken van de titelbescherming zal de verbinding met de beschermde zusterdisciplines: bouwkundige architectuur, tuin- en landschapsarchitectuur en stedenbouw onherstelbaar beschadigen. Het zou een abrupte breuk zijn met het beleid dat sinds de jaren '80 tot stand is gekomen, met schadelijke gevolgen voor het vakgebied en de investeringen die in de opleidingsstructuur zijn gedaan. Ten slotte wordt in het advies van het college de wenselijkheid van titelbescherming ook uitgewerkt door invulling van het geobjectieerde analysemodel dat tot doel heeft te bepalen of titelbescherming bij een bepaald beroep op zijn plaats is. Invulling van het "schema gereguleerde beroepen" dat in het genoemde Actieplan is opgenomen, leidt tot de conclusie dat titelbescherming van interieurarchitecten gewettigd is.

Hoger beroep ingesteld

Bij het beschermen van de titel kreeg Bureau Architectenregister in 2017 te maken met een zaak in hoger beroep. In deze zaak voerde een ondernemer de titel 'architect' in een samengestelde bedrijfsnaam. In 2016 is, nadat niet werd gereageerd op verzoeken om de naamgeving te wijzigen, een gerechtelijke procedure gestart. De kantonrechter wees het bezwaar van BA af, waarna door BA hoger beroep is ingesteld. Het hoger beroep is in november 2017 behandeld. In het arrest van 9 januari 2018 is BA in het gelijk gesteld. De betrokken firma zal het voeren van de naam moeten staken.

Het arrest is met name van belang omdat hiermee de reikwijdte van artikel 23 lid 5 van de Wet op de architectentitel duidelijk wordt gemaakt. Dit artikel luidt:

" het eerste (...) lid is niet van toepassing met betrekking tot het voeren van een titel als bedoeld in het eerste lid of een afkorting van deze titel, hetzij zonder nadere aanduiding, hetzij in een woordsamenstelling waarin die titel of afkorting daarvan voorkomt, indien degene die gebruikt maakt van die titel of afkorting geen werkzaamheden verricht die overeenkomen met werkzaamheden die in het economisch verkeer worden verricht door een architect, stedenbouwkundige, tuin- of landschapsarchitect of interieurarchitect."

Het artikel bepaalt wie wel en wie niet gebruik mogen maken van de uitzonderingsregel. Een uitzondering wordt gevormd door bijvoorbeeld de taartarchitect, omdat het bakken van taarten in het geheel niet overeen komt met het werk van de architect. In dit geval van de taartarchitect is het duidelijk. Aan de randen van het artikel bestaat er ruimte voor interpretatie. Met het arrest wordt beter vastgelegd wat wel en wat niet binnen dit artikel valt en het zorgt daarmee voor de goede afbakening van de reikwijdte van de titelbescherming. Het hof was daar zeer uitgesproken over.

Met het arrest kwam een einde aan een zaak die in totaal 2,5 jaar heeft geduurd. Opgemerkt moet worden dat het voeren een ingewikkelde en kostbare procedure als deze alleen gerechtvaardigd is als het principiële zaak betreft die van nut is voor het verbeteren van de titelbescherming in z'n algemeenheid (voor alle disciplines). Bij deze zaak was dat duidelijk het geval.

Contacten met de beroepsorganisaties

Met de beroepsorganisaties is het contact in 2017 gecontinueerd. Er is in juni eenmaal een gezamenlijk overleg geweest met vertegenwoordigers van de verschillende beroepsorganisaties. Tijdens dit overleg is onderling informatie uitgewisseld over de stand van zaken bij de beroepsorganisaties en zijn de toekomstplannen van BA verder toegelicht. In 2018 zal de verhouding tussen BA en de beroepsorganisatie nader worden uitgewerkt, mede met het oog op de toekomstplannen van BA. Voor de BNI en de BNA waren er op specifieke dossiers redenen om het contact te intensiveren.

BNI

De interieurarchitecten waren onderwerp van onderzoek naar het nut en noodzaak van het behoud van de titel van de interieurarchitecten. Dit onderzoek vergde een brede en regelmatige inzet van zowel de BNI als BA, en leidde in het verlengde daarvan tot frequent overleg op verschillende niveaus. Inmiddels is er een advies uitgebracht door het College van Rijksadviseurs, waarin de waarde van de titel voor interieurarchitecten duidelijk wordt gemaakt en ook wordt onderstreept.

BNA

Met de BNA is regelmatig gesproken over de betrokkenheid van de BNA en BA bij de Architects' Council of Europe (ACE). Zowel BA als de BNA zijn in principe vertegenwoordigd bij ACE. BA vindt het onnodig, duur en inefficiënt dat beide partijen daar bij alle bijeenkomsten vertegenwoordigd zijn. Een betere taakverdeling op voor beide organisaties geëigende thema's ligt voor de hand. Hierover zijn afspraken gemaakt.

Organisatie(veranderingen)

Herbenoeming commissies

Eind 2016 is besloten om de benoeming van commissieleden voor de examencommissies niet meer via coöptatie door de commissies, maar via een open sollicitatieprocedure te organiseren. In totaal zijn er 5 nieuwe leden voor de verschillende commissies benoemd. Het betrof:

- Paul Kuitenbrouwer en Nicolette Huijbrechtse voor de examencommissie voor architecten,
- Rob Aben voor de examencommissie voor tuin- en landschapsarchitecten,
- Suzanne Ros voor de examencommissie voor interieurarchitecten,
- Judith Korpershoek voor de commissie inschrijving onder een andere titel.

Bij de examencommissie voor architecten werden twee mensen benoemd. Paul Kuitenbrouwer trad direct aan en voor Nicolette Huijbrechtse geldt dat zij met ingang van 1 januari 2018 aantreedt als commissielid. Het benoemen van nieuwe commissieleden via een open sollicitatieprocedure zal in 2018 worden gecontinueerd.

Samenwerking CIBG

Bureau Architectenregister wordt geconfronteerd met nieuwe vragen uit de beroepsgroep en van de Rijksoverheid, met de wens om efficiënter en meer klantgericht te gaan werken, de effecten van de beroepservaringsperiode en onderzoeken naar de toekomst van de registers. Door deze ontwikkelingen, alsmede door de wens om te komen tot een efficiëntere bedrijfsvoering is in voorgaande jaren geïnventariseerd of samenwerking op het terrein van de uitvoerende taken en de bedrijfsvoering met een vergelijkbare partner een mogelijkheid is. In lijn met het rapport van ABD-TOPConsult lijkt het CIBG een voor de hand liggende partner.

In 2017 is door het CIBG en BA de opdracht verstrekt om de beoogde samenwerking op het terrein van de uitvoerende taken en de bedrijfsvoering verder uit te werken. Het doel was deze

samenwerking zo snel mogelijk te effectueren (eerste kwartaal 2018), zodat deze organisatiewijziging aansluit bij de bestuurswijzigingen na 2018. Helaas bleek eind 2017 dat het CIBG het door ons (gewenste) tempo niet kan halen.

Financiële administratie

Vooruitlopend op een toekomstige samenwerking op de uitvoerende taken en de bedrijfsvoering, heeft BA in 2017 de financiële administratie gedeeltelijk extern ondergebracht. De boekhouding is uitbesteed aan Freecom, die tevens de jaarrekening opmaakt. Hierdoor kan worden bespaard op de kosten van de accountant. Deze blijft wel verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening en de accountantsverklaring.

[Contacten met de toezichthouder](#)

Wisseling toezichthouder

In 2017 zijn de ministeries van BZK en van OCW overeengekomen, dat de bestuurlijke verankering van BA beter kon worden weggehaald bij BZK en goed zou passen bij OCW, vanwege de relatie met het onderwijs en de culturele waarde van de ontwerpende beroepen in het register. In het jaar 2017 zijn de contacten met de toezichthouder(s) frequenter geweest, o.m. vanwege de nieuwe constellatie, het onderzoek naar de titelbescherming voor interieurarchitecten en de evaluatie van de Beroepservaringperiode door Bureau Berenschot.

Registratie, trends en ontwikkelingen

In- en uitschrijvingen

Prognoses

In 2017 zijn 252 nieuwe inschrijvingen in het architectenregister gerealiseerd, voor het derde jaar op rij een daling ten opzichte van voorgaande jaren (362 in 2016 en 575 in 2015). Met de inwerkingtreding van de verplichte beroepservaringperiode in 2015 was een terugval (in 2017 en nog in de komende drie jaren) van het aantal nieuwe inschrijvingen voorspeld. Hiermee is rekening gehouden in de meerjarenraming.

In 2017 hebben zich 417 mensen uitgeschreven uit het register. Hoewel het aantal uitschrijvingen iets hoger is dan vorig jaar (374 in 2016) worden de aantallen uitschrijvingen van de jaren daarvoor niet meer gehaald. (727 in 2015, 656 in 2014)

Eind 2017 stonden 13.805 personen ingeschreven. Omdat BA begin 2017 een kleine correctie op de beginstand had doorgevoerd (131) was de feitelijk afname in het register 163. De laatste drie jaar is dit getal vrij constant (2016 143 (gecorrigeerd) en 2015 152). In de prognose wordt rekening gehouden met 13.500 inschrijvingen in 2020. Hoewel het lastig te voorspellen is wat de verplichte Beroepservaringsperiode structureel doet met de register aantallen, lijken deze prognoses goed te kloppen.

Inschrijvingen

In 2017 zijn 252 nieuwe inschrijvingen verricht; 196 architecten, 14 stedenbouwkundigen, 7 tuin- en landschapsarchitecten en 35 interieurarchitecten. De mensen die in 2017 werden ingeschreven zijn overigens niet uitsluitend nieuwe inschrijvingen, maar ook herinschrijvingen van personen van wie de inschrijving eerder was doorgehaald. De verhouding tussen de disciplines bij de reeds ingeschrevenen en nieuwe inschrijvingen komt overeen. Er is dus geen wijziging in de procentuele samenstelling van het register.

Uitschrijvingen

Van 415 personen is in 2017 de inschrijving in het architectenregister doorgehaald. Uitschrijvingsgronden kunnen zijn: het niet betalen van de contributie (212), eigen verzoek van de ingeschrevene (181) of het overlijden van de ingeschrevene (22). Sinds drie jaar worden extra maatregelen getroffen om uitschrijving op grond van niet betalen van de contributie te voorkomen. Dit beleid heeft zijn vruchten afgeworpen, maar wordt in 2018 nog geïntensiveerd.

Bureau Architectenregister bezit gegevens van alle (oud)ingeschrevenen en met deze gegevens kan zicht op trends en ontwikkelingen in de beroepsgroep (zoals man/vrouw verhouding, leeftijd, nationaliteit etc.) worden verkregen. De hieronder weergegeven gegevens komen nog uit verschillende bronnen en zijn daarom soms globaler dan de getallen doen voorkomen. Met de komst van nieuwe registersoftware (voorzien in 2018) zullen we de gecumuleerde gegevens adequater kunnen produceren. We zullen daar in een volgend jaarverslag op terugkomen. Nu volstaan wij met de methodiek van vorige jaren.

Instroom 2017 nader beschouwd

Net als voorgaande jaren heeft ongeveer een kwart (25%) van de totale aanwas een andere dan de Nederlandse nationaliteit en van de nieuwe inschrijvingen heeft 16% een adres in het buitenland.

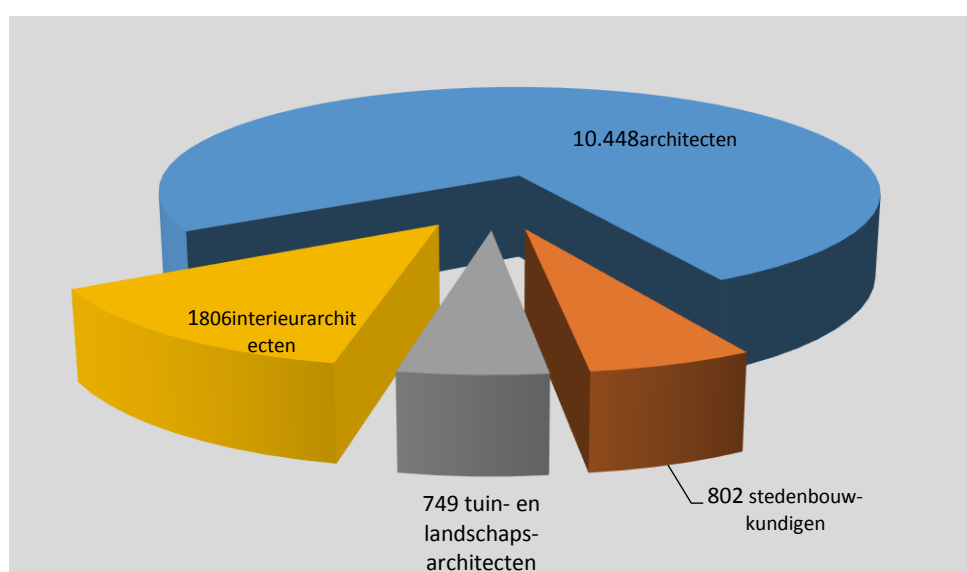
De instroom in 2017 bestaat bij de bouwkundigen voor 30% uit vrouwen en bij tuin- en landschapsarchitectuur en stedenbouw voor 40%. Bij interieurarchitectuur waren de mannen in de minderheid (25%).

Ingeschrevenen in het architectenregister

Per 31 december 2017 staan in totaal 13.805 personen ingeschreven in het architectenregister.

De verdeling van het aantal ingeschrevenen per discipline ziet er op 31 december 2017 als volgt uit:

architecten	10.448 (75,7%)
stedenbouwkundigen	802 (5,8%)
tuin- en landschapsarchitecten	749 (5,4%)
interieurarchitecten	1.806 (13,1%)
totaal	13.805 (100%)

De man-vrouwverdeling van de ingeschrevenen in het architectenregister is 72/28, gelijk aan vorig jaar. Bij de interieurarchitecten is nog altijd het hoogste percentage vrouwen te vinden (47%), bij de architecten het laagste (23%). De verdeling man/vrouw ziet er per discipline als volgt uit:

	M	V
architecten	72%	28%
stedenbouwkundigen	68%	32%
tuin- en landschapsarchitecten	61%	39%
interieurarchitecten	47%	53%

De leeftijdsopbouw van de ingeschrevenen in het architectenregister levert het volgende beeld op:

	<30	30-40	40-50	50-60	60-67	> 67
ingeschrevenen	4%	26%	27%	19%	13%	11%

Van de ingeschrevenen in het architectenregister zit 30% in de leeftijdscategorie tot 40 jaar en 46% in de categorie 40-60 jaar. In 2015 bedroegen deze percentages 36 respectievelijk 43. De jongste ingeschrevene in 2017 was 25 (architect), de oudste 99 jaar (architect). De gemiddelde leeftijd van de geregistreerden is iets gestegen.

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de inschrijvingsgronden per discipline.

	architect	Stedenbouw.	t&l arch.	int.arch.
diploma Technische Universiteit	65%	72%	2%	
diploma Academie van Bouwkunst *	18%	18%	13%	
diploma Universiteit Wageningen			66%	
diploma Academie Beeldende Kunsten				94%
architectenexamen WAT	1%	2%	4%	
diploma EU	8%	1%	4%	2%
diploma buitenland (niet-EU)	2%	<1%	1%	
inschrijving onder een andere titel		2%	<1%	<1%
overgangsregeling	5%	4%	8%	4%
overig	1%	<1%	1%	<1%

* inclusief Hoger en Voortgezet Bouwkunst Onderricht en Stedenbouwkundig Hoger Onderricht

Ruim 10% van de architecten staat ingeschreven op grond van een in het buitenland behaald diploma. Van degenen die op grond van een in een andere EU-lidstaat of in IJsland, Liechtenstein, Noorwegen of Zwitserland afgegeven diploma als architect staan ingeschreven, nemen de houders van een Duits diploma het grootste aandeel in (38%), gevolgd door de houders van een Oostenrijks (19%) en een Brits diploma (9%). Van degenen die op grond van een in een ander land (buiten de EU) behaald diploma als architect staan ingeschreven vormen de houders van een Amerikaans diploma (27%) de grootste groep.

Examens

Ook in 2017 heeft BA de mogelijkheid geboden door middel van een examen te worden ingeschreven in het register aan personen die niet in het bezit zijn van kwalificaties op grond waarvan ze kunnen worden ingeschreven, maar wel beschikken over ten minste zeven jaar ervaring op het gebied waarop ze een examen willen afleggen. De examencommissies worden administratief ondersteund door BA. Het aantal examendeelnemers neemt sinds 2011 af. In 2011 waren er 24 deelnemers, in 2012 twintig, in 2013 twaalf, in 2014 tien, in 2015 elf, in 2016 tien en in 2017 namen slechts vier kandidaten deel aan het tweede/laatste deel. Door de hiermee samenhangende lagere opbrengsten is het tarief voor het deelnemen aan het examen per 2018 verhoogd en wordt het aantal examencommissieleden teruggebracht om de kosten voor de examens te verlagen.

Architecten

In 2017 hebben vijf kandidaten aan het eerste onderdeel meegedaan, waarvan er twee zijn gezakt. Drie kandidaten zijn geslaagd voor het tweede gedeelte en één daarvan is gezakt. Uiteindelijk zijn drie personen in 2017 ingeschreven als architect op basis van dit examen.

Samenstelling Examencommissie voor architecten

Dhr. ir. M.A.W. Spaan (vz), Mw. Ir. M.A. Steigenga, Dhr. R.H.W. Hootsmans, Mw. Ir. A. Sniijders, Dhr. Ir. P.A.M. Kuitenbrouwer.

Mevrouw Steigenga heeft na vele jaren per 31 december 2017 afscheid genomen.

Stedenbouwkundigen

In 2017 hadden zich geen kandidaten gemeld voor dit examen.

Samenstelling Examencommissie voor stedenbouw

Mw. Ir. P.J. Sala (vz), Mw. M.M. Peters, Dhr. M.G.A.D. Hartevelde.

Tuin- en landschapsarchitecten

In 2017 heeft één kandidaat meegedaan aan het eerste deel en is daarvoor gezakt, waardoor hij niet kon meedoen aan het tweede gedeelte.

Samenstelling Examencommissie voor tuin-en landschapsarchitecten

Mw. Dr. ir. Duchart (vz) Mw. A. th. E. van der Laan, Dhr. ing. R.J. de Koning, Dhr. R.A.A.J. Aben.

Interieurarchitecten

In 2017 heeft één kandidaat succesvol meegedaan aan de eerste ronde, maar zich in verband met andere verplichtingen teruggetrokken voor het tweede gedeelte.

Samenstelling Examencommissie voor interieurarchitecten

Mw. U.C. Poot (vz), Dhr. W.A. van Straten, Dhr. J.W.P. Maréchal, Dhr. W.S. Ros

Inschrijving onder andere titel

Ingeschrevenen in het register kunnen op grond van een Nederlands masterdiploma of op grond van een oud diploma van gelijk niveau, een verzoek indienen om onder een andere titel ingeschreven te worden. De verzoeker dient onder andere aan te tonen dat hij over ten minste zeven jaar ervaring beschikt op het andere vakgebied. Het bureau hoort een commissie van deskundigen alvorens op een verzoek te beslissen. In dit verslagjaar zijn twee verzoeken ingediend. Na het succesvol doorlopen van deze procedure zijn zij beiden naast architect ook als interieurarchitect ingeschreven.

Samenstelling Commissie inschrijving in het architectenregister onder andere titel

Dhr. H.D. Werner (vz), Mw. Ing. S. Karres, Dhr. C.M.J.G. Spanjers, Dhr.ir. A. Fien, Mw. J.E. Korpershoek.

Certificaat bijzondere kwaliteit prestaties

Bureau Architectenregister heeft in het verslagjaar één verzoek tot afgifte van een Certificaat bijzondere kwaliteit prestaties ontvangen.

Erkenning buitenlandse diploma's

Diploma's van architectuuropleidingen behaald in een andere EU- lidstaat worden automatisch erkend wanneer ze staan vermeld op bijlage V of bijlage VI van de EU-Richtlijn erkenning beroepskwalificaties.

Alle overige buitenlandse architectuurdiploma's (binnen en buiten de EU) en diploma's op het gebied van stedenbouw, tuin-en landschapsarchitectuur en interieurarchitectuur, dienen eerst door Bureau Architectenregister te worden erkend.

Diploma's behaald in een andere EU-lidstaat

In 2017 zijn 32 personen ingeschreven op basis van een buitenlands diploma behaald binnen de EU.

Diploma's behaald buiten de EU

In 2017 zijn vier personen ingeschreven op basis van een buitenlands diploma behaald buiten de EU.

Omdat alleen personen met een Nederlands diploma van vóór 2015 nog zonder aangetoonde beroepservaring rechtstreeks tot het register worden toegelaten, lopen er in 2018 nog een aantal onderzoeken naar de Beroepservaring nadat BA de buitenlandse diploma's in 2017 heeft erkend.

Titelbescherming

Slechts zij die als architect, stedenbouwkundige, tuin- en landschapsarchitect of interieurarchitect staan ingeschreven zijn gerechtigd de betreffende titel(s) te voeren. Hetzelfde geldt voor het voeren van afkortingen van en woordsamenstellingen met deze titels. De website van Bureau en de inlogomgeving van de ingeschrevenen van Bureau Architectenregister biedt de mogelijkheid om titelmisbruik te melden. In de regel wordt degene die onrechtmatig de titel voert eerst door Bureau Architectenregister benaderd en in de gelegenheid gesteld zich vrijwillig aan de wet te conformeren. Indien blijkt dat dit niet het gewenste effect heeft, kan BA een gerechtelijke procedure starten.

Bureau Architectenregister heeft in het verslagjaar 65 nieuwe meldingen in behandeling genomen en 96 lopende zaken afgehandeld. BA heeft voor één zaak Hoger Beroep ingesteld (zie ook pagina 9).

Europese aangelegenheden

Samenwerken met bevoegde autoriteiten van andere lidstaten

Voor een goede uitvoering van de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties is het van belang dat de bevoegde autoriteiten uit de EU-lidstaten met elkaar samenwerken. Bureau Architectenregister vervulde in 2017 een actieve rol in het Europese Network of Architects' Competent Authorities (ENACA). De leden van dit netwerk informeren elkaar over de in hun land vigerende toelatingsprocedures en verlenen elkaar bijstand bij het oplossen van problemen die zich bij de toelating tot de uitoefening van het architectenberoep kunnen voordoen.

Verstrekken van attesten, verklaringen en andere documenten

In 2017 heeft Bureau Architectenregister aan 97 in het register ingeschreven architecten (of personen die in Nederland daartoe gekwalificeerd zijn) één of meer documenten als bedoeld in de Richtlijn erkenning beroepskwalificaties afgegeven. Het betrof vooral attesten inzake opleidingstitel, beroepservaring en rechtmatige vestiging die dienden te worden overlegd aan de bevoegde instanties in België, Groot Brittannië en Duitsland.

IMI en de automatische erkenning EU architectuurdiploma's

Met behulp van het Europese IMI systeem worden (nieuwe) opleidingen aangemeld voor automatische erkenning. De hausse van notificaties van 2016 (omdat door de lidstaten gewacht werd op dit nieuwe systeem) is achter de rug. De beoordeling of diploma's die door de lidstaten voor automatische erkenning worden aangemeld voldoen aan de eisen wordt gedaan door de leden van de 'subgroep' (voor Nederland zijn dit mevrouw dr.ir. S. Komossa en de heer ir. C. van Langen).

Architects' Council of Europe

Bureau Architectenregister is samen met de BNA lid van de Architects' Council of Europe (ACE), het Europese platform van architectenorganisaties en –registers uit alle EU-lidstaten. BA en BNA onderzoeken of en hoe deelname aan ACE meer inhoud en scherpte kan krijgen.

European Council for Interior Architects

De ECIA is het platform van Europese beroepsorganisaties op het gebied van de interieurarchitectuur. De ECIA streeft onder meer naar een 'common training platform' waartoe de Richtlijn mogelijkheden biedt en onderzocht in 2017 actief andere mogelijkheden (waaronder de introductie van de Servicecard) om de toegang tot het beroep in de verschillende landen van de EU te vergemakkelijken.

Organisatie en financiën

Bestuur

Samenstelling

De samenstelling van het bestuur van Bureau Architectenregister, dat bestaat uit drie leden, is in 2017 niet gewijzigd. Mevrouw drs. A. Rijckenberg is voorzitter van het bestuur. De heer ir. H. Post (plv. voorzitter) is benoemd op gezamenlijke voordracht van de beroepsorganisaties. De heer ir. H.J. Döll is bestuurslid vanuit de kring van de ingeschrevenen die geen lid zijn van een beroepsorganisatie.

Werkzaamheden

Naast alle reguliere taken is de aandacht van het bestuur in 2017 naar verschillende bijzondere projecten gegaan. Wij noemen het begeleiden van het onderzoek naar de evaluatie van de beroepservaringsperiode, de implementatie van en voorlichting rond de beroepservaringsperiode, de titelbescherming, de samenwerking met andere registers, de communicatie met de ingeschrevenen en de nieuwe organisatiestructuur na 2018.

Positie, omgeving en missie

Bureau Architectenregister wil transparant en efficiënt zijn en herkenbaar voor de doelgroep, primair de ingeschrevenen in het architectenregister en degenen die daarin ingeschreven willen worden. Bureau Architectenregister onderhoudt goede betrekkingen met de bij de uitvoering van de wet betrokken ministeries, de beroepsorganisaties van architecten, stedenbouwkundigen, tuin- en landschapsarchitecten en interieurarchitecten, de onderwijsinstellingen die opleidingen aanbieden waarvan het diploma toegang biedt tot het architectenregister (Universiteiten, Academies van Bouwkunst en Academies voor Beeldende Kunsten) en met andere relevante organisaties en instellingen in het werkveld.

Bureau Architectenregister streeft er naar om de perceptie van de waarde van de architectentitel te versterken. Met het oog hierop wordt een actief beleid gevoerd ten aanzien van het tegengaan van het onrechtmatig gebruik van de architectentitel en wordt getracht door het informeren van de beroepsgroep, de onderwijsinstellingen, de consumenten en de opdrachtgevers de waarde van de titel beter onder de aandacht te brengen.

Missie

De missie van Bureau Architectenregister is: "BA beschermt de architectentitel, maakt de waarde duidelijk, stimuleert samenwerking tussen partijen in het beroepenveld en creëert voor alle (toekomstig) geregistreerden goede condities voor het succesvol doorlopen van de beroepservaring en voor levenslang leren".

Bedrijfsvoering

Personeel

Het bureau was in 2017 als volgt samengesteld:
mevrouw ir. M. del Canho MRE, directeur
mevrouw ir. L. Blik
de heer C. Heijna (tot 1/10/2017)
de heer drs. R.C. van der Elst
mevrouw J.I. van der Veen
mevrouw R. Popma vanaf (1/4/2017)
mevrouw ir. M.L. Remmelts

Klachten, bezwaarschriften en procedures

Voor informatie over procedures en bezwaarschriften tegen Bureau Architectenregister over examens, inschrijving onder een andere titel, certificaat bijzondere prestaties en in het kader van de titelbescherming wordt verwezen naar de desbetreffende paragraaf in dit jaarverslag.

Bureau Architectenregister heeft in het verslagjaar één klacht ontvangen van een ingeschrevene over de vermeende veiligheidsrisico's van het gebruik van e-mail. Voor zover bekend, zijn in 2017 geen procedures tegen Bureau Architectenregister ingesteld bij de Nationale Ombudsman.

Wob-verzoeken

In verslagjaar ontving Bureau Architectenregister geen verzoeken om openbaarmaking van stukken op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

Financiën

Het totaal van de baten van Bureau Architectenregister bedroeg in 2017 € 966.506, ten opzichte van 2016 een daling van € 11.524. Dit is in lijn met de begroting voor 2017.

De belangrijkste bron van inkomsten waren de jaarlijkse bijdragen € 835.750 (€ 5.750 hoger dan begroot). De jaarlijkse bijdrage bedroeg in 2017 net als in 2016 en 2015: € 60.

Het totaal van de kosten van Bureau Architectenregister bedroeg in 2017 € 868.111 (lager dan begroot). De belangrijkste kostenposten van Bureau Architectenregister waren de personeelskosten (€ 537.685), de huisvestingskosten met inbegrip van de kosten voor gas, water, licht en schoonmaak (€ 88.377) en de bestuurskosten € 81.327.

Een en ander heeft ertoe geleid dat 2017 met een batig saldo van € 20.721 is afgesloten.

Het eigen vermogen van Bureau Architectenregister bedraagt per 31 december 2017 € 1.077.732. Ingevolge het Beleggingsstatuut hanteert de BA een behoudend beleggingsbeleid met een zo laag mogelijk risico. Per 31 december 2013 staat het gehele eigen vermogen op depositorekeningen of rekening courant van de ABN. Ten laste van het eigen vermogen zijn bestemmingsreserves gevormd voor in totaal € 130.437 .

In de bij dit Jaarverslag behorende Jaarrekening zijn de balans per 31 december 2017 en de staat van baten en lasten over 2017 opgenomen, alsmede de door AREP Accountants te Rotterdam op 13 maart 2017 afgegeven controleverklaring bij de Jaarrekening. Voor een verdere uiteenzetting van de financiën van Bureau Architectenregister in 2017 wordt naar die Jaarrekening verwezen.

WNT-verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT is van toepassing op Bureau Architectenregister Het voor Bureau Architectenregister toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 €181.000 (Het algemeen bezoldigingsmaximum).

Bezoldiging topfunctionarissen 2017

Leidinggevende topfunctionarissen

bedragen x € 1	Drs. A.M.J. Rijckenberg	Ir. H. Post	Ir. H.J. Döll
Functiegegevens	Voorzitter bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,28	0,16	0,22
Gewezen topfunctionaris? (Fictieve) dienstbetrekking?	Nee Ja	Nee Ja	Nee Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	40.000	20.000	20.000
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal</i>	<i>40.000</i>	<i>20.000</i>	<i>20.000</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	51.214	29.322	39.405
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totale bezoldiging	40.000	20.000	20.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

bedragen x € 1	Ir. M. del Canho MRE
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	0,96
Gewezen topfunctionaris? (Fictieve) dienstbetrekking?	Nee Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	102.152
Beloningen betaalbaar op termijn	13.190
<i>Subtotaal</i>	<i>115.342</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	173.081
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Totale bezoldiging	115.342
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.

Gegevens 2016*Leidinggevende topfunctionarissen*

<i>bedragen x € 1</i>	Drs. A.M.J. Rijckenberg	Ir. H. Post	Ir. H.J. Döll
Functiegegevens	Voorzitter bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	0,28	0,33	0,24
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	40.000	20.000	20.000
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totale bezoldiging 2016	40.000	20.000	20.000

<i>bedragen x € 1</i>	Ir. M. del Canho MRE
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	0,91
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	95.268
Beloningen betaalbaar op termijn	11.135
Totale bezoldiging 2016	106.403